

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 100.520 van 5 november 2001
in de zaak A. 71.439/IX-890.**

In zake : de VZW het Koninklijk Belgisch Verbond voor Bescherming van de Vogels,
die woonplaats kiest bij
advocaat G. VERMEIRE,
kantoor houdende te GENT,
Voskenslaan 301

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat J. BERGE,
kantoor houdende te LEUVEN,
Naamsestraat 39, bus 1.

tussenkommende partij :

de Beroepsvereniging van de Sint-Hubertusclub van België,
die woonplaats kiest bij
advocaat J. BOUCKAERT,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Henri Wafelaertsstraat 47-51, bus 1.

D E R A A D V A N S T A T E, I X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de VZW het Koninklijk Belgisch Verbond voor Bescherming van de Vogels op 30 september 1996 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1996 betreffende het uitzetten van fazanten;

Gelet op het arrest nr. 65.147 van 11 maart 1997 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst van 20 juli 1998;

Gelet op de beschikking van 29 juli 1998 die de tussenkomst van de Beroepsvereniging van de Sint-Hubertusclub van België toelaat;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur G. DEBERSAQUES;

Gelet op de beschikking van 29 januari 1998 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 18 september 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 22 oktober 2001;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat G. VERMEIRE, die verschijnt voor de verzoekende partij, van advocaat S. RAEDSCHELDERS die, loco advocaat J. BERGE verschijnt voor de verwerende partij, en van advocaat J. BOUCKAERT, die verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur W. WEYMEERSCH;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Luidens artikel 29, eerste lid, van het jachtdecreet van 24 juli 1991 is het te allen tijde en overal verboden wild uit te zetten. De Vlaamse regering kan, luidens het tweede lid van deze bepaling, hierop met het oog op het behoud van wildsoorten, uitzonderingen toestaan, na het advies te hebben ingewonnen van de Vlaamse Hoge Jachtraad, de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud en de in artikel 10, derde lid, van het koninklijk besluit van 15 september 1921 tot inrichting van de officiële vertegenwoordiging van de landbouw, zoals gewijzigd door het

koninklijk besluit van 12 april 1977, bedoelde gewestelijke sectie van de Nationale Landbouwwraad. In voorkomend geval stelt zij regels op met betrekking tot het aantal en de soorten wild, alsook met betrekking tot de terreinen.

1.2. Het thans bestreden besluit geeft uitvoering aan het tweede lid van artikel 29 van het jachtdecreet door de modaliteiten te bepalen waaronder fazanten mogen worden uitgezet. Het is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 1 augustus 1996 en is die dag in werking getreden.

1.3. Met betrekking tot de totstandkoming van het bestreden besluit is volgende chronologie gevolgd :

- Op 2 mei 1996 richt de administratie AMINAL, afdeling Bos en Groen, een nota aan de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling met als bijlage een ontwerp-besluit dat het uitzetten van fazanten regelt in het Vlaamse gewest in toepassing van artikel 29, tweede lid, van het jachtdecreet van 24 juli 1994.
- Op 12 juni 1996 keurt de Vlaamse Hoge Jachtraad het voorgelegde voorontwerp van besluit goed met vier aanvullingen.
- Op 19 juni 1996 geeft de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud een negatief advies.
- Op 20 juni 1996 geeft de Gewestelijke sectie voor Vlaanderen van de Nationale landbouwwraad een positief advies over het ontwerp van besluit.
- Op 4 juli 1996 adviseert de inspecteur-generaal van Financiën het ontwerp gunstig;

2.1. Overwegende dat de verwerende partij en de tussenkomende partij het persoonlijk belang van de verzoekende partij, zoals dat in het verzoekschrift is uiteengezet, in vraag stellen;

Overwegende dat de verzoekende partij haar belang verantwoordt met de verwijzing naar haar statutaire doelstellingen en het daarin beschreven collectief belang van haar leden, zoals het behoud van iedere in het wild levende vogelsoort, doordat het uitzetten van fazanten een kunstmatige ingreep is in de natuur en aldus de in het wild levende vogelsoorten bedreigt, doordat het uitzetten van fazanten meer jacht uitlokt hetgeen de natuur bijkomend belast evenals naar haar educatieve opdracht; dat zij erop wijst dat haar doelstellingen niet zo ruim geformuleerd zijn dat de vordering als een "actio popularis" kan worden beschouwd; dat zij haar belang ook stoelt op schade toegebracht aan haar eigendommen doordat de uitgezette fazanten in haar reservaatgebieden verzeilen en die biotoop verstoren;

Overwegende dat de verwerende partij en de tussenkomenende partij betwisten dat er een voldoende nauwe band zou bestaan tussen het bestreden besluit en het gemeenschappelijk belang van de leden van de verzoekende partij; dat naar hun oordeel het collectief belang bestaande in het behoud en de studie van iedere in het wild levende vogelsoort, niet voldoende specifiek is en dat het zelfs tegenstrijdig is omdat de fazant een soort is die in bepaalde streken alleen met uitzetting kan overleven; dat zij het moreel nadeel van de verzoekende partij betwist omdat de verzoekende partij onvoldoende concreet bewijst dat het uitzetten van fazanten schadelijk is; dat zij het persoonlijk nadeel van de verzoekende partij in vraag stelt omdat niet bewezen wordt op welke wijze het bestreden besluit haar als reservateigenaar raakt;

2.2. Overwegende dat de verzoekende partij een vereniging zonder winstgevend doel is die bij de Raad van State een beroep kan instellen ter verdediging van haar persoonlijke belangen en van de collectieve belangen van haar leden zoals die uit haar statuten blijken; dat, blijkens artikel 2 van haar statuten, de vereniging tot algemeen maatschappelijk doel heeft: "De uitoefening en de ontwikkeling van iedere activiteit tot verbetering en versterking van de bescherming, het behoud en de studie van iedere in het wild levende vogelsoort. Deze doelstelling slaat eveneens op de wilde fauna, hetzij Europees, hetzij andere, op de flora en de avifauna";

Overwegende dat het bestreden besluit moet gezien worden in het kader van het principieel algemeen geldend uitzetverbod van wild, ingesteld door artikel 29 van het jachtdecreet; dat moeilijk geloofwaardig kan worden dat het uitzetten van fazanten gevolgen heeft voor de bestaande vogelstand en voor het leven van wild in de betrokken gebieden; dat het uitzetten van fazanten evenzeer tot gevolg heeft dat er meer gejaagd kan worden, hetgeen op zijn beurt nadelig is voor de belangen waarvoor de verzoekende partij opkomt; dat bovendien, aangezien de verwerende partij niet betwist dat de verzoekende partij zelf eigenaar is van gronden, aangenomen wordt dat zij uit dien hoofde een persoonlijk belang heeft, doordat uitgezette fazanten op die gronden kunnen foerageren en het evenwicht op die plaats kunnen bedreigen; dat de exceptie wordt verworpen;

3.1. Overwegende dat de verzoekende partij in het eerste middel de schending aanvoert van, onder meer, artikel 3, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State doordat krachtens die bepaling alle ontwerpen van reglementair

besluit voor advies aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State voorgelegd moeten worden en doordat het bestuur, wanneer het de hoogdringendheid inroept om aan die adviesverplichting voorbij te gaan, de bijzondere redenen moet aangeven die de hoogdringendheid rechtvaardigen; dat naar haar oordeel de verantwoording van de hoogdringendheid in het onderhavige geval kennelijk ontoereikend is aangezien er niet aangeduid wordt waarom er geen adviesaanvraag zou ingediend worden maar dat er enkel, op inhoudelijk vlak, verantwoord wordt waarom het voort uitzetten van fazanten toch nog toegelaten kan worden; dat zij volgende toelichting verstrekt: het dringend karakter van de zaak kan niet steunen op de vaststelling dat er een nieuwe overgangsregeling nodig is, zeker nu er reeds sinds 1991 -de totstandkoming van het jachtdecreet- geweten was dat er vanaf dertig dagen voor de opening van de jacht in 1996 geen fazanten meer zouden mogen worden uitgezet; de overheid heeft zelf de hoogdringendheid opgewekt door niet tijdig de wettelijke adviesprocedures op te starten; zelfs na de ontvangst van alle verplichte adviezen had de verwerende partij nog veertig dagen om het advies van de afdeling wetgeving in te winnen;

3.2. Overwegende dat de verwerende partij erop wijst dat de aanhef van het bestreden besluit een motivering van de hoogdringendheid bevat; dat volgens haar die motivering ook "consistent" is om volgende redenen: het besluit verwijst naar artikel 29 van het jachtdecreet om aan te tonen dat vanaf 30 juli 1996 geen wild meer mag uitgezet worden; dus moest een besluit waarbij het uitzetten van fazanten nog zou toegelaten worden vóór die datum genomen en bekendgemaakt worden zodat de aangelegenheid hoogdringend was; de Vlaamse regering is niet verantwoordelijk voor de in de loop van de besluitvorming ontstane hoogdringendheid want het ontwerp-besluit van de administratie aan de minister dagtekent van 2 mei 1996 en dat ontwerp is aan de adviesorganen bezorgd met het oog op de bespreking ervan op reeds eerder geplande vergaderingen; de drie decretaal vereiste adviezen zijn verleend op 12, 19 en 20 juni 1996 en binnen de maand heeft de Vlaamse regering het bestreden besluit getroffen en het vervolgens bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 1 augustus 1996; aangenomen dat een adviesprocedure bij de Raad van State ongeveer 15 dagen in beslag neemt, moet aangenomen worden dat een adviesaanvraag de besluitvorming zou vertraagd hebben;

3.3. Overwegende dat de verzoekende partij in haar memorie van wederantwoord betoogt dat uit de ingewonnen adviezen blijkt dat het uitzetten van fazanten noodzakelijk is wegens de weersomstandigheden van de laatste jaren en dat dergelijk gegeven veel eerder dan in juni 1996 aan de verwerende partij bekend

geweest moet zijn, dat de verwerende partij door haar lange talmen zichzelf in tijdnood gebracht heeft en dat er zelfs na de ontvangst van de verplichte adviezen nog voldoende tijd overbleef om het advies van de afdeling wetgeving te vragen;

3.4. Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie nog stelt enerzijds dat zij slechts een beslissing kon nemen over het instellen van een overgangsregeling nadat gebleken was dat de bestaande regeling niet voldeed en anderzijds dat de organen wiens advies moest ingewonnen worden ook de tijd moeten krijgen om grondig te werk te gaan;

3.4.1. Overwegende dat artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State de leden van de Vlaamse regering ertoe verplicht om "buiten het met bijzondere redenen omklede geval van hoogdringendheid" de voorontwerpen van reglementaire besluiten te onderwerpen aan het met redenen omklede advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State; dat die adviesverplichting een substantieel karakter heeft waarvan de miskennis de afdeling administratie van de Raad van State verplicht tot de vernietiging van het besluit; dat het genoemde vormvoorschrift miskend is wanneer de aangegeven motivering van de ingeroepen hoogdringendheid niet voldoende ernstig, expliciet, exact en pertinent zijn;

3.4.2. Overwegende dat, teneinde de hoogdringendheid te verantwoorden, de Vlaamse regering zich in dit geval beroepen heeft op volgende redengeving :

"Overwegende dat het uitzetten van wild in toepassing van de artikelen 29 en 49, § 3, van het jachtdecreet van 24 juli 1991, vanaf 1 juli 1996 verboden is;

Overwegende dat op grond van artikel 9, § 3, laatste lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 16 juni 1993 betreffende de jacht in het Vlaamse Gewest voor de periode van 1 juli 1993 tot 30 juni 1998, het uitzetten van teruggevangen fazanten alleen kan worden toegestaan op grond van artikel 29 van het jachtdecreet van 24 juli 1991;

Overwegende dat, met het oog op het behoud van de fazant als bejaagbare wildsoort in het Vlaamse Gewest, een beperkte en tijdelijke uitzetting van de fazanten bij wijze van overgangsmaatregel, dient te worden toegestaan;

Overwegende dat betrokken jagers over de nodige tijd moeten beschikken om het uitzetten op een ecologisch verantwoorde wijze voor te bereiden;

Overwegende dat de wildbeheerseenheden een ondersteunende rol kunnen vervullen bij het behoud van de fazant, maar dat ze daartoe ook tijdig de nodige voorzorgen moeten kunnen nemen om die rol behoorlijk te vervullen";

3.4.3. Overwegende dat geen van die redenen de hoogdringendheid op deugdelijke wijze verantwoordt; dat de eerste twee overwegingen de bestaande

reglementaire toestand in herinnering brengen, terwijl de derde overweging de doelstelling van het bestreden besluit formuleert; dat uit die derde overweging niet blijkt waarom er, op het ogenblik dat het besef rees dat er een overgangsbepaling diende te worden getroffen, geen tijd meer was om de afdeling wetgeving om advies te vragen, desgevallend binnende termijn van drie dagen; dat integendeel uit de nota van 2 mei 1996 aan de minister blijkt dat het bestuur AMINAL van meet af aan van plan was om, met verwijzing naar de hoogdringendheid, geen advies aan de afdeling wetgeving te vragen; dat in de laatste twee overwegingen uiteengezet wordt dat de betrokkenen de nodige tijd moeten hebben om het uitzetten op een degelijke manier te kunnen uitvoeren, maar dat ook daar niet uiteengezet wordt waarom er precies geen tijd meer was om het advies van de afdeling wetgeving te vragen, meer bepaald omdat het uitstel verbonden met die adviesaanvraag de verwezenlijking of de doeltreffendheid van de opgezette doelstelling in gevaar zou hebben gebracht; dat in dat verband ook opgemerkt wordt dat de omstandigheid dat het sinds 30 juni 1996 verboden was nog fazanten uit te zetten, op zich het bestaan van de hoogdringendheid niet aantoonst; dat de verwerende partij aan het verstrijken van die datum ook geen decisief belang blijkt gehecht te hebben aangezien de door het jachtdecreet verplicht gestelde adviezen sinds 21 juni 1996 verkregen waren en de administratie slechts op 5 juli 1996 het ontwerp-besluit naar de minister heeft gezonden met het oog op de goedkeuring ervan door de Vlaamse regering;

Overwegende dat, blijkens de gegevens van het administratief dossier, het besluitvormingsproces op gang gebracht blijkt te zijn met een kabinetsnota van 30 april 1996, waarop het bestuur AMINAL op 2 mei 1996 een antwoord geformuleerd heeft; dat, daargelaten de vraag of -in acht genomen de door de geldende jachtreglementering ingestelde termijnen waarbinnen het uitzetten van wild beëindigd zou moeten worden- de verwerende partij daarmee niet al te laatstijdig de zaak ter hand heeft genomen en of zij aldus niet zelfde ingeroepen hoogdringendheid tegenspreekt, de vaststelling zich opdringt dat de decretaal verplichte adviezen ter beschikking waren vanaf 21 juni 1996, dat het dossier op 4 juli 1996 binnen de administratie afgehandeld was en dat de Vlaamse regering slechts op 24 juli 1996 het dossier onderzocht heeft; dat die periode kon volstaan om het advies van de afdeling wetgeving in te winnen; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1996 betreffende het uitzetten van fazanten.

Artikel 2.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verwerende partij.

De kosten van de tussenkomst, bepaald op drieduizend frank, komen ten laste van de tussenkomende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vijf november 2000 en een, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

J. DE BRABANDERE.